

Jaget i relation

Vem du är, din självförståelse eller din identitet, är en fråga som ytterst besvaras av dig själv. Som fenomen tangerar identitet det som djupast berör oss som människor; erfarenheten av att finnas till och reflektera över vår existens, upplevelsen av kontinuitet i det egna livet samt relationen till större sammanhang. Utöver denna högst subjektiva erfarenhet relaterar identitet i stor utsträckning till erfarenheten av att vara tillsammans och känna gemenskap med andra och att därmed vara både ett jag och en del av ett vi. Eftersom det kan vara svårt att få syn på hela sin identitet, kanske du utgår från några aspekter när du beskriver din identitet. Vilka aspekter du lyfter fram beror på sammanhanget som du befinner dig i för tillfället. Ett exempel på detta är att vid tillfälliga utlandsvistelser kan den egna nationella tillhörigheten få en annan och kanske större betydelse än den tidigare haft. Likaledes kan många uppleva att som nybliven förälder blir familjens och släktens historia betydelsefull på ett annat sätt.

Platsen

En av de aspekter som kan vara betydelsefull för hur vi förstår oss själva är plats. Platser är på många sätt mångtydiga och kan förstås som fysiska, men också sociala och kulturella. Ett exempel på detta är skolan, som givetvis består av väggar, golv och tak, men även av sociala roller och förväntningar och kulturellt specifika värden. Att känna tillhörighet till en eller flera platser, såsom platsen du växte upp eller platsen du bor på, kan utgöra en viktig del av identiteten. Om du tänker efter så kan du kanske komma på ett antal sådana platser som har en betydelse för den du är.

Tid och rum

I min forskning intresserar jag mig för hur människor förstår sig själva i relation till olika sammanhang i tid och rum. Med hjälp av ett fenomenologiskt perspektiv undersöker jag hur tid och plats flätas samman när vi erfar vår omvärld. Uttrycket "äga rum" visar just på detta; att vi minns händelser utifrån var dessa utspelat sig. Samma sak gäller för förflyttningar mellan platser eftersom platserna som vi passerar agerar påminnelser om de händelser som ägt rum där. Därmed blir upplevelsen av dagen sammanbunden med de platser vi varit på och förflyttningarna mellan dessa platser. Detta öppnar upp för en existentiell förståelse av plats som tar fasta på att platser är betydelsefulla för hur vi uppfattar oss själva. Att återvända till en plats efter en lång tid kan därför även upplevas som att återvända tillbaka till en viss tid, med andra ord smälter där och då samman. Det understryker att rumsliga förflyttningar kan uppfattas som en progression i tid, och att återvändande till den plats som lämnats kan upplevas som svårt eller rentav omöjligt.

Emma Hall, doktor i historia och historiedidaktik. Forskningsintresset befinner sig i skärningspunkten mellan minne, migration och historia. Institutionen för kultur, samhälle och identitet. Fakulteten för Lärande och samhälle, Malmö universitet

vem är jag här?